



Nieuwsbrief

Stinzentuin Mildenburg



Vrijwilligers Zuid-Hollands Landschap

April 2023 - No 5

Kievitsbloem
Fritillaria meleagris



Inschrijven: [Inschrijven voor de nieuwsbrief](#)

Nieuwsbrief van de "Werkgroep Stinzentuin Mildenburg"

Vrijwilligers van het Zuid-Hollands Landschap

O.l.v. René Vervoort en bestaat verder uit

Erik de Boer, Corrie Engelblik, Tienieke Bosker

Michael van der Kaay en Peter Moree

Nieuwsbrief Stinzentuin Mildenburg

Redactie en foto's: Jan Engelblik

Website: www.stinzentuin-mildenburg.nl

Contact: webmaster@stinzentuin-mildenburg.nl

Uitschrijven: [Uitschrijven van de nieuwsbrief](#)

Kievitsbloem - Zwolse tulp

Fritillaria meleagris

Fritillaria: Mogelijk afkomstig van het Latijnse woord fritillus (dobbelbeker)

Meleagris: De Latijnse naam voor Patrijzen.
(Zie ook onze nieuwsbrief uit 2022 / 4)



Een bijzonder bolgewas

Er zijn wel meer dan 100 verschillende soorten. De bollen zijn erg kwetsbaar want zij hebben geen huid en zijn daardoor kwetsbaarder dan een tulpenbol. Het verhaal gaat dat mollen en muizen een hekel hebben aan de bollen van kievitsbloemen. Wellicht is dat de oorzaak dat ze in de Stinzentuin nog niet zijn opgegeten.

De oorsprong

De bollen kwamen in 1572 vanuit Afghanistan naar Constantinopel en kwamen van daaruit naar Wenen en naar Nederland waar het één van de eerste beschermde planten werd.

De legende

Alle bloeiende planten bogen hun bloemen uit respect voor Jezus op weg naar Golghota, alleen de Fritillaria bleef fier rechtop staan. Een engel kwam en sprak de bloem aan op het gedrag. Daarna boog de Fritillaria van schaamte voor altijd en hilde*.

* ("Hilde" - De nectar die rijkelijk vloeit, lees meer over deze nectar en hommels op pagina 3)

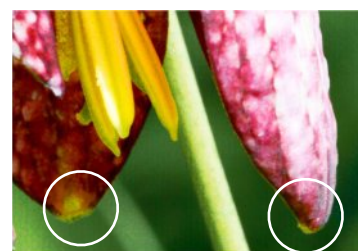


Fritillaria cirrhosa

De nectar van de kievitsbloem en de hommels

(Bron: Natura 2011 - 3)

De *Fritillaria* produceert veel nectar en dat trekt insecten aan. (Zie ook de *Fritillaria imperialis*) Onder deze insecten zijn de hommels de voornaamste afnemers van door kievitsbloemen aangeboden nectar. Vanaf de onderkant van de bloem buitelen zij aan de bloemen naar binnen, waarbij ze zich vasthouden aan een nageltje aan het einde van de bloemdekbladeren. Langs de stamper beweegt de hommels zich naar het nectarkanaal, terwijl stuifmeel blijft kleven op het harige insect. Het nageltje aan het einde van het bloemblad is waarschijnlijk ontstaan door co-evolutie tussen hommels en kievitsbloem. Het zijn vooral hommelskoninginnen die (zeer actief) op de wilde kievitsbloem vliegen.



nageltje

Fritillaria imperialis - Keizerkroon

Bron: AOB - Alles over bloemen

Ook de *Fritillaria imperialis* produceert veel nectar. Aan de binnenzijde van de bloem is de honingstempel goed zichtbaar en door vroeg in de ochtend tegen de bloem te tikken kun je de druppels nectar opvangen.

De Keizerskroon werd al in de 16e eeuw door Clusius in Nederland geïntroduceerd. Ze komt in het wild voor in de berggebieden van Turkije, Iran en Kashmir waar ze groeit op een hoogte van 975 - 3.000 m. De giftige wortel is zetmeelrijk en ruikt zeer onaangenaam en werd in de 17e eeuw in Frankrijk veel gebruikt voor het stijven van de halskragen. Van één hectare werd 6300 kg zetmeel gewonnen.

(Zie ook het schilderij van Van Gogh op pagina 4)



Bron: Wikipedia

In 1887 schilderde Vincent van Gogh het schilderij "Keizerlijke parelmoervlinders in een koperen vaas." Dit schilderij is een voorbode van enkele van zijn beroemdste latere werken en onderscheidt zich van andere stillevenen door de toepassing van gemengde technieken en complementaire kleuren.



Ganzen bij de bosvijver

(Bron: Vogelbescherming)

De bosvijver werd weer eens bezocht door een veel lawaaimakende groep grauwe ganzen.

40 jaar geleden was het nog een zeldzame broedvogel, die ooit zelfs werd uitgezet om te voorkomen dat de soort uit Nederland zou verdwijnen. De Oostvaardersplassen in Flevoland

vormden de uitvalsbasis voor zijn opmerkelijke herstel. Net als veel andere ganzen zijn grauwe ganzen heel sociale vogels en vormen ze paartjes voor het leven.



April, de maand om een bezoek te brengen aan de stinzentuin

Maagdenpalm - Vinca



Kleine maagdenpalm
Vinca minor



Kruidachtige maagdenpalm
Vinca herbacea



Grote maagdenpalm
Vinca major



Zomerklokje

Leucojum aestivum

Bloeitijd: april - juni

Het zomerklokje is een vaste plant die behoort tot de narcisfamilie en is er dit jaar vroeg bij.... De soort staat op de Nederlandse- en Belgische Rode lijst van planten als zeer zeldzaam en matig afgenomen.

Het is een van de twee soorten uit het geslacht Leucojum.

In Nederland is de plant vanaf 1 januari 2017 niet meer wettelijk beschermd.

Het zomerklokje komt van nature voor in moerassige weilanden, natte bossen en langs de rivieren tussen het riet.





VERDWENEN!

De wilde tulp

Tulipa turkestanica

De *Tulipa turkestanica* was een welgeziene gast in de tuin. Het is een ideaal bolletje om te verwilderen, zoals blijkt in onze eigen stadstuin. Maar dit jaar komt hij helaas niet meer voor in de stinzentuin. Wellicht waren de bolletjes een heerlijk gerecht voor muizen dan wel reeën?



Sneeuwroem

Chionodoxa

De sneeuwroem staat zeer uitbundig te bloeien in de tuin, en dat is op zich al een bezoek waard.





De dotter in de bosvijver



De pracht van de stengelloze sleutelbloem



Iris bucharica:

Deze Iris bucharica of gewei iris, komt uit Noordoost-Afghanistan, Tadzjikistan en Oezbekistan, waar ze groeit op steenachtige en met gras begroeide hellingen. Ze heeft grote glanzende groene bladeren, bloeit in april, wordt 40 - 45 cm hoog en is in 1902 beschreven. De geurende bloemen zijn roomwit en goudgeel. Enkele hybriden: 'Duschanbe' en 'Princess'.





Holwortel (Links)

Corydalis cava (Papaverfamilie)

Bloeitijd: april - mei

Holwortel is een plant uit de papaverfamilie (Papaveraceae). Het is een vroegbloeiende vaste plant. De soort staat op de Nederlandse Rode Lijst van planten als zeldzaam en stabiel of toegenomen. Holwortel begint snel na het uitlopen vaak al in maart te bloeien en is voor de zomer bovengronds vaak al afgestorven



Vingerhelmbloem (Rechts)

Corydalis solida

Vingerhelmbloem is een bloeier in het vroege voorjaar. De plant heeft een tros met licht paarsrode tot witte bloemen. Deze zijn tweezijdig symmetrisch en hebben de vorm van een helm. Ze hebben ook een spoor met nectar. Onder elke bloem zit een schutblad dat vingervormig is ingesneden.